

СТАНОВИЩЕ

от проф. Александър Павлов, д-р, ВМФ при Тракийски университет, Стара Загора, върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Паразитология и инвазионни болести на животните“, обявен в Държавен вестник, брой 32/22.04.2016 г.

Съгласно заповед № 1418/31.05.2016 г. на Ректора на Тракийския университет – Стара Загора, бях определен за член на научно жури за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Паразитология и инвазионни болести на животните“, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4. „Ветеринарна медицина“. В определения по конкурса срок документи е представил един кандидат – д-р Звезделина Тодорова Киркова – главен асистент в катедра „Ветеринарна микробиология, заразни и паразитни болести“, секция "Паразитология". Конкурсът е обявен в Държавен вестник със срок 2 месеца, съгласно изискванията на Закона за Развитие на Академичния състав в Република България и Правилника за приложението му.

Данни за кандидата. Д-р Звезделина Киркова е родена през 1973 г., завършила е средно образование в гр. Стара Загора и висше образование във Ветеринарномедицинския факултет при Тракийския университет през 1998 г. През 1999 г. след спечелен конкурс е избрана за асистент във ВМФ, от 2002 г. е старши, а от 2006 г. – главен асистент, като преподава на студенти от 4-ти и 5-ти курс по дисциплините „Обща паразитология“, „Специална паразитология“, „Стадна диагностика“ и „Подвижна клиника“. През 2012 г. е защитила дисертация за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

Материали по процедурата. Кандидатът в конкурса е предоставил в електронен вид необходимата документация, включително изискваните дипломи и сертификати, както и справки за приносите и за цитиранията. Списъкът с публикации е съставен в два раздела, като първият включва 3 броя публикации плюс дисертация и автореферат за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Вторият раздел включва публикациите, представени за участие в конкурса за академичната длъжност

„доцент“, които от своя страна са групирани в няколко подраздела – публикувани в списания с импакт-фактор, в списания без импакт-фактор, в сборници от конференции у нас и в чужбина и учебни помагала. Списъкът с публикации съдържа общо 29 научни труда, от които свързаните с дисертационния труд (№№ от 1 до 4) не подлежат на рецензия. Четири доклада от участия в научни конференции (№№ 25, 26, 27 и 28) не са отпечатани в пълен текст в материалите от форумите и също не могат да бъдат рецензирани. По този начин на рецензия подлежат общо 21 научни труда, публикувани след защитата на дисертацията за получаване на образователна и научна степен „доктор“, включително и едно учебно помагало, като общият импакт фактор на публикациите е 8,2. С това смятам, че критериите за оценяване на кандидатите за академични длъжности на ВМФ при Тракийския университет са изпълнени.

Списъкът с цитирания на научни трудове на д-р Киркова сочи, че са налице голям брой цитирания на статии с нейно участие, като цитатите са в издания с импакт фактор, и надвишават многократно изискванията в „Препоръчителните критерии за оценяване на кандидатури“. Това показва, че продукцията на кандидата е разпознаваема и широко известна в научните среди.

Учебно-педагогическа дейност. Кандидатът в конкурса е редовен преподавател във ВМФ със стаж по специалността повече от 17 години. През всички тях тя е провеждала практически занятия по задължителните дисциплини „Обща паразитология“, „Специална паразитология“ и „Подвижна клиника“, а през последните 3 години и по „Стадна диагностика“. Предвижда се след хабилитирането да води лекционен курс в дисциплините „Обща паразитология“ и „Специална паразитология“ с осигурен хорариум в рамките на най-малко 30 ч. Д-р Киркова е взела участие и в създаването на учебните програми по три от дисциплините, преподавани в секцията. Била е научен ръководител на двама специализанти към катедрата.

Като продължение на учебно-педагогическата дейност можем за посочим и участието в написването на учебното помагало „Ръководство за упражнения по ветеринарна паразитология“. Според представеното съдържание на Ръководството, д-р Киркова е разработила 2 раздела – „Методи за диагностика на хелминтозите“ и „Тип Нематода“.

Научни и научно-приложни приноси. Дисертацията за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ осветлява някои етиологични,

епидемиологични и клинични проучвания върху трихуроза при кучета с няколко оригинални приноса, които не са предмет на рецензиране в момента.

Научната дейност на кандидата в конкурса извън темата на дисертационния труд, може да бъде разделена на няколко части. Първата част представляват приносите в областта на проучванията върху паразитофауната на домашни и диви каниди и фелиди. В това отношение важно място заемат обстояните изследвания върху разпространението на диروفилариозата в нашата страна, като се засягат и някои въпроси, свързани с патогенезата на заболяването. Установена е преходна гломерулна дисфункция при кучета, инвазирани с *Dirofilaria immitis*. При извършените изследвания върху гиардиозата се установява, че тази зооноза е особено опасна за собствениците на домашни любимци. Намерени са данни, че 18% от кучетата и 20% от котките с диаричен синдром са инвазирани. При проучване на опаразитеността на хора с *Lambliа intestinalis* е намерено, че над 77% от инвазираните хора са в постоянен контакт с животни. Извършени са изследвания на паразитологичния статус на някои диви месоядни, обитаващи Средна гора и е установено, че над 95% от популациите на лисици, чакали, диви котки и белки са инвазирани с един и повече вида хелминти и протозои. Сериозен принос е откритието, че серологичните тестове не са подходящи самостоятелно за диагностика на лайшманиозата, като авторите предлагат специфичен PCR-тест за доказване на инвазията.

Втора част от научно-изследователската дейност представляват приносите в изследването върху паразитофауната на еднокопитни и едри и дребни преживни животни. В тази връзка особен интерес предизвиква проучването върху генетичната вариабилност на *Echinococcus granulosus* в проби от Източна Европа и Италия. Установени са трите основни генотипа и са открити 21 хаплотипа, като 10 от тях са описани за пръв път. В пробите от България са доказани 16 хаплотипа. При изследвания върху етиологията и някои епидемиологични аспекти на стомашни стронгилидоза при дребни преживни е установено, че от 87 до 91% от стадата са опаразитени с представители на шест вида. Доказано е, че *Haemonchus* има водеща роля в опаразитирането на овцете и козите.

Друга насока на научните интереси на д-р Киркова са приносите, свързани с изпитването на противопаразитни лекарствени средства. Извършени са проучвания върху ивермектин, левамизол, бензимидазоли и други.

Научните приноси, установени в публикациите на гл.ас. Звезделина Киркова се вписват изцяло в специалността, по която е обявен конкурса – „Паразитология и инвазионни болести на животните“. Като цяло съм съгласен със справката за приносите, изготвена от кандидата в конкурса.

Д-р Киркова е взела участие при разработването на общо 4 научно-изследователски проекта, финансирани от ВМФ, като на един е била ръководител.

Личните ми впечатления от кандидата в конкурса са изцяло положителни. Тя прави впечатление на сериозен учен и преподавател, който се приема изключително добре от студентите.

Заклучение. Като обобщение на изложеното по-горе, мога да направя извода, че документацията, представена от единствения кандидат в конкурса е пълна и покрива критериите за заемане на академични длъжности във ВМФ при Тракийския университет – Стара Загора. Във връзка с това давам **положително становище** и предлагам д-р Звезделина Тодорова Киркова да **бъде избрана на академичната длъжност „доцент“** по „Паразитология и инвазионни болести на животните“, професионално направление 6.4. „Ветеринарна медицина“.

18 август 2016 г.
Стара Загора

Член на научното жури:.....

/проф. Александър Павлов/